

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Dico tertio, Præsentiam futurorum in æternitate, non esse unicum medium in quo Deus illa certo & infallibiliter possit cognoscere: quare licet per impossibile, in æternitate Deo realiter non coëxisterent; ea tamen in suo decreto efficaci, æterno, & immutabili, certo cognosceret.

294. Probatur primò ex S. Thoma hic art. 13. in corp. ubi sic ait: *Omnia que sunt in tempore, sunt Deo ab æterno præsentia, non solum ea ratione, quâ habet rationes rerum apud se presentes (ut quidam dicunt) sed quia ejus inuitus fertur ab æterno super omnia, prout sunt in sua præsentia-
litate.* Sentit ergo Sanctus Doctor, rationem certitudinis cognitionis divinæ posse desumi ex ideis divinis, ut habent adjunctum decretum: quas, ut dicit Caietanus, intelligit per *objectivas rationes rerum.*

295. Confirmatur ex eodem S. Doctore quæst. 3. de verit. art. 6. ubi docet omnia à divino intellectu cognosci in ideis: cum hoc tamen discrimine, quod idea respectu possibilium, est sola divina essentia, ut imitabilis à creaturis: respectu autem illorum quæ sunt, erunt, vel fuerunt, certo cognosci ab intellectu divino, ratione idearum, superaddito tamen decreto.

296. Probatur secundò ratione ex his locis desumpta. Medium infallibiliter connexum cum aliqua re, est sufficiens ratio infallibilis cognitionis illius: At decretum efficax divinæ voluntatis, indefectibile, & æternitate mensuratum, infallibiliter cum futuritione contingentium connectitur: Ergo ratione illius futura contingentia possunt certo cognosci; & consequenter physica illorum præsentia in æternitate, non est unicum & solum medium, in quo Deus certo & infallibiliter ea possit cognoscere.

297. Confirmatur amplius: Futura contingentia & libera, possunt certo cognosci in causis secundis prædeterminatis, ut supra ostensum est: Ergo à fortiori possunt certo præsciri in ipso divino decreto prædeterminante, à quo præmotio physica, & gratia efficax desumunt totam suam vim, & efficaciam, ac certitudinem, & infallibilitatem.

298. Confirmatur amplius: Contingentia conditionata, quorum conditio nunquam purificabitur, v. g. conversio Tyriorum, si Christus apud illos prædicasset, certo cognoscuntur à Deo, ratione decreti conditionati, in quo fundatur illorum præsentia, ut disputatione sequenti ostendemus: Sed illa futura non sunt realiter præsentia in æternitate; utpote nunquam exitura in aliqua differentia temporis, ad quam æternitas, ratione suæ infinitatis, possit virtualiter se extendere: Ergo ad certam & infallibilem cognitionem futurorum contingentium, non requiritur necessario physica eorum præsentia in æternitate, sed possunt in decreto efficaci divinæ voluntatis, absolute, vel conditionato, certo & infallibiliter cognosci.

§. II.

Solvuntur objectiones.

299. **O**bjicies primò: D. Thomas 1. contra Gentes cap. 67. docet quòd ut contingens subdatur certæ cognitioni, requiritur ut habeat esse determinatum, & non possit non esse; si enim posset non esse, posset etiam falli cognitio: unde cum contingens ut futurum, & ut contentum in suis causis, possit non esse, hinc infert D. Thomas, illud non posse certo cognosci ut futurum, subindeque ut terminet certam & infallibilem

Tom. I.

A scientiam, debere cognosci in seipso, prout est præsens in mensura æternitatis. Eandem doctrinam tradit hic art. 13. & in 1. dist. 38. quæst. 1. art. 5. & de verit. quæst. 2. art. 12.

Respondeo primò, D. Thomam in hoc loco non considerare futura contingentia, per ordinem ad causam primam, in qua, ratione decreti efficaci & immutabilis, certo & infallibiliter continentur; sed solum respectivè ad causas secundas contingentes & mutabiles, & prout abstrahunt à divino decreto, eas determinante & applicante ad agendum; sub qua ratione non possunt esse medium, in quo Deus futura contingentia certo cognoscat; ac proindè, respectivè ad illas, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divinæ, respectu futurorum, nisi præsentia illorum in æternitate, ut in prima conclusione declaravimus.

Secundò responderi potest, D. Thomam in his locis solum velle demonstrare, quòd scientia Dei respectu futurorum contingentium, non esset omnibus modis certa & infallibilis, si non terminaretur ad illa, ut sibi præsentia, & coëxistentia in æternitate; quia licet futura contingentia, prout substant absolute & efficaci decreto divinæ voluntatis, habeant certam & infallibilem futuritionem, ratione cujus possunt terminare certam notitiam; quando tamen considerantur ut præsentia in mensura æternitatis, peculiarem habent certitudinem, ratione talis præsentia, quam non habent à decreto; ex illa enim contrahunt necessitatem quandam essendi, non absolutam & antecedentem, quæ libertati opponitur; sed hypotheticam & consequentem, quæ illi non contrariatur; nam ut communitè dicitur, *omne quod est, quando est, necesse est esse.* Unde talis præsentia tribuit futuris contingentibus modum quandam certitudinis & infallibilitatis, quem non habent à decreto, & facit ut scientia visionis sit certa & infallibilis; non solum ratione medij in quo fundatur; sed etiam ratione objecti ad quod terminatur, quod quando videtur ut præsens, est aliquo modo certius, quàm dum cognoscitur ut futurum, & ut determinatum in causa prima, ratione decreti efficaci & absolute.

Objicies secundò contra eandem conclusionem. Præsentia physica futurorum in æternitate, necessaria est ut cognitio divina ad illa terminata, sit omnino invariabilis, & immutabilis ex parte objecti: Ergo etiam requiritur, ut illa sit omnino certa & infallibilis. Antecedens constat ex dictis articulo præcedenti, conclusione prima. Consequentia verò probatur. Non potest stare omnimoda certitudo divinæ cognitionis, si illa sit mutabilis, & variabilis ex parte objecti: Ergo si invariabilitas cognitionis divinæ, sine reali futurorum in æternitate præsentia, subsistere nequeat, non potest etiam sine illa stare ejus infallibilitas & certitudo.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam. Ad cujus probationem dicendum est, quòd stante variabilitate divinæ scientiæ ex parte objecti, potest nihilominus subsistere ejus infallibilitas & certitudo; ut constat in assensu fidei, & in cognitione prophetica, quæ licet variabilis sit, & mutabilis ex parte objecti, quod transire potest de futuro in præsens, & de præsentia in præteritum; habet tamen omnimodam certitudinem & infallibilitatem, ratione medij in quo fundatur, divinæ scilicet revelatio-

M m ij

nis, quæ est veluti quædam impressio, & participatio certitudinis divinæ scientiæ; juxta illud quod docet Tertullianus suprà relatus, Deum scilicet, tot habere testes suæ præscientiæ, quot fecit Prophetas. Unde quamvis invariabilitas cognitionis divinæ, respectu futurorum, sine illorum præsentia in æternitate subsistere nequeat, non licet inde colligere, eam etiam desiderari ex parte certitudinis & infallibilitatis; ita quod eâ seclusâ, futura contingentia in decreto absoluto & efficaci non possint certò cognosci.

~~~~~

DISPUTATIO V.

De scientia conditionatorum.

Egimus huc usque de futurorum absolutorum notitia, nunc de conditionatorum scientia disputandum est: sed quia alia est futurorum conditionatorum scientia, quæ à Thomistis in Deo admittitur, alia quæ à Molina & aliis Recentioribus ipsi affingitur: illa enim fundatur in decretis conditionatis, eaque supponit: ista est independens à decreto, eoque anterior, vocatur quæ à Recentioribus scientia media; ideo de utraque hic agendum est, & prima in hac disputatione stabienda est, secunda verò in sequenti rejicienda, ac explodenda.

ARTICVLVS PRIMVS.

An Deus habeat certam, vel solùm conjecturalem, futurorum conditionatorum notitiam?

1. **C** Vrius libro 1. controversiarum, controu. 7. Corneo hic art. 13. disp. 3. dubio 2. & Claudius Typhanius, novissimus Societatis scriptor, libro de ordine, deque priori & posteriori, cap. 25. docent futura contingentia conditionata, non cognosci à Deo certò, sed tantùm conjecturaliter. Pro eadem sententia citant communiter Recentiores aliquos ex Thomistis, ut Cabreram, Ledefnam, & Zumel; sed immeritò: quamvis enim illi videantur recedere aliquo modo à communi sententia, & quam Deo concedunt alij Thomistæ, negare certam futurorum conditionatorum notitiam; tamen si attentè legantur, & inquiratur quo sensu locuti sint, manifestè patebit illos ab aliis non dissentire, sed tantùm velle, futura conditionata per ordinem ad causas liberas & contingentes in quibus continentur, & ex vi illationis, seu connexionis antecedentis cum consequenti, non fundare certam & infallibilem cognoscibilitatem, sed conjecturalem tantùm & probabilem; at non negare certam illorum notitiam haberi aliunde à causa extrinseca, nempe decretis conditionatis, quæ non admittunt circa omnium possibilium combinationes, sed tantùm circa illas quarum mentio fit in Scriptura, & quæ ad hujus universi gubernationem necessaria sunt.

Addunt præterea, si decreta de his conditionatis constituentur, ea non cognosci conditionatè, sed absolutè, quia videntur in decreto præsentis, & cognitio metienda est ex medio per quod fit, undè censent hujusmodi cognitionem habere rationem visionis. Non ergo immeritò conqueritur Joannes à S. Thoma contra Herice, Alarcon, & alios Recentiores, qui gloriantur Tho-

A mistas, suis argumentis, invitos & reluctantes tandem coactos fuisse concedere Deo futurorum conditionatorum notitiam; nam revera Thomistæ quorum verba referuntur, non alia sensu locuti sunt, quàm quo illos sumus interpretati, unde illorum Recentiorum triumphos, quos tantà verborum pompâ decantant, *leves foliorum sonitus, & inanes umbras*, merito prædictus Auctor appellat. His præmissis fit

§. I.

Statuitur esse in Deo certam futurorum conditionatorum notitiam.

B Ico igitur: Deum futura conditionata certò cognoscere.

Probatum primò ex Scriptura, in qua futura conditionata sæpe à Deo revelantur, & annuntiantur, tanquam futura: ut constat ex primi Regum 23. ubi David cum fugisset Ceilam, consuluit Dominum, *Si tradent me viri Ceile, & viros qui mecum sunt in manu Saül?* Et dixit Dominus: *tradent.* Item 3. Regum 11. *Non ingrediemini ad eas (scilicet filias Gentium) neque de illis ingredientur ad vestras: certissimè enim avertent corda vestra, ut sequamini Deos earum.* Et in novo Testamento habetur illud celebre testimonium Matthæi 11. *Si in Tyro, & Sydone factæ fuissent virtutes, quæ in vobis factæ sunt, olim incineret, & cilicio penitentiam egissent.* Quibus in locis tria prænantur futura conditionata: scilicet traditio David in manus Saül, si maneret in Ceila; seductio, & aversio cordis, si filij Israël connubia ducerent cum alienigenis eis vicinis; & conversio Tyriorum, ac Sydoniorum, si Christus apud illos prædicasset Evangelium, & fecisset signa quæ fecit apud Iudæos. Licet enim secundum fuerit absolutum, respectu Salomonis verbi gratiâ, qui cum mulieribus alienigenis ardentissimo amore copulatus est, & ita (ut ait sacer textus) cum jam esset senex, depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur deos alienos: attamen respectu aliorum multorum, qui cum eisdem copulati non sunt, habuit rationem futuri contingentis conditionatè. Ergo certa futurorum conditionatorum notitia, Deo denegari non debet.

C Respondent Curiel & Typhanius, hæc dici tantùm per exaggerationem humanam, vel secundum probabilem tantùm cognitionem, quam Deus habebat de hujusmodi futuris, attendendo ad inclinationem causarum secundarum, quæ positæ illis conditionibus, de se magis erant inclinatæ ad illos effectus, quàm ad oppositos. Quæ responsio videtur habere aliquod fundamentum in Scriptura, quæ post verba Matthæi 11. jam relata, *Si in Tyro, & Sydone &c. addit, Si in Sodomis factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, forte mansissent usque ad hanc diem.* Particula enim, *forte*, solam probabilitatem, & conjecturam; non autem infallibilitatem, & certitudinem denotare videtur.

D Sed hæc responsio multipliciter impugnari potest. Primò ex verbis Scripturæ 3. Regum 11. jam relatis, in quibus seductio, & aversio cordis filiorum Israël, si ad alienigenas ingrederentur, ut certissima prænantur; dicit enim Scriptura, *Certissimè avertent corda vestra. Quæ* particula, *certissimè*, omnimodam certitudinem, & infallibilitatem, & non solam probabilitatem, & conjecturam significat.

E Respondent Curiel & Typhanius, hæc dici tantùm per exaggerationem humanam, vel secundum probabilem tantùm cognitionem, quam Deus habebat de hujusmodi futuris, attendendo ad inclinationem causarum secundarum, quæ positæ illis conditionibus, de se magis erant inclinatæ ad illos effectus, quàm ad oppositos. Quæ responsio videtur habere aliquod fundamentum in Scriptura, quæ post verba Matthæi 11. jam relata, *Si in Tyro, & Sydone &c. addit, Si in Sodomis factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, forte mansissent usque ad hanc diem.* Particula enim, *forte*, solam probabilitatem, & conjecturam; non autem infallibilitatem, & certitudinem denotare videtur.

F Sed hæc responsio multipliciter impugnari potest. Primò ex verbis Scripturæ 3. Regum 11. jam relatis, in quibus seductio, & aversio cordis filiorum Israël, si ad alienigenas ingrederentur, ut certissima prænantur; dicit enim Scriptura, *Certissimè avertent corda vestra. Quæ* particula, *certissimè*, omnimodam certitudinem, & infallibilitatem, & non solam probabilitatem, & conjecturam significat.